

Besluit

Besluit strekkende tot het verlengen van de accreditatietermijn tot in totaal zes jaar van de opleiding hbo-master Kunsteducatie van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

	Gegevens	
datum		
30 januari 2015	Naam instelling	: Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
onderwerp	Naam opleiding	: hbo-master Kunsteducatie (60 ECTS)
Besluit	Datum aanvraag	: 21 juli 2014
accreditatie hbo-master	Variant opleiding	: deeltijd
Kunsteducatie van de	Locatie opleiding	: Utrecht
Hogeschool voor de Kunsten	Datum goedkeuren panel	: 17 maart 2014
Utrecht	Datum locatiebezoek	: 13 april 2012
(003209)	Datum visitatierapport	: 27 juli 2012
uw kenmerk		
14.11.07/CvB	Accreditatiebesluit NVAO	: Besluit van 23 oktober 2012 looptijd accreditatie van 10 september 2013 tot en met 9 september 2016
ons kenmerk		
NVAO/20150127/ND		
bijlagen	Datum locatiebezoek UOB ¹	: 25 april 2014
3	Datum visitatierapport	: 11 juni 2014

Aanvullende informatie

De opleiding is in eerste instantie beoordeeld volgens het kader van de beperkte opleidingsbeoordeling. Dit heeft geresulteerd in het besluit van de NVAO van 23 oktober 2012 waarbij accreditatie is verleend met als looptijd 10 september 2013 tot en met 9 september 2016. Vervolgens is de opleiding aanvullend beoordeeld op 25 april 2014 op basis van de uitgebreide opleidingsbeoordeling. Daarbij beoordeelde het panel de standaarden die het al op 13 april 2012 had beoordeeld niet opnieuw.

Beoordelingskaders

- Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).
- Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).
- NVAO | Protocol aanvullende beoordeling | 17 juni 2013.

¹ UOB = uitgebreide opleidingsbeoordeling

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het eerste visitatiepanel van 27 juli 2012

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna: het auditteam).

1. Beoogde eindkwalificaties

De opleiding baseert zich op de landelijk vastgestelde competenties. Door de koppeling aan de Dublin descriptors wordt de opleiding dat de competenties voldoen aan de internationale standaard voor het masterniveau.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding door de eigen inkleuring en de verbijzondering van de landelijke competenties in eigen opleidingscompetenties, goed aansluit op wat het omliggende werkveld vraagt van de afgestudeerden. Dat de opleiding juist daarmee al in 2007 een keuze heeft gemaakt, blijkt ook uit de herziene landelijke competentieset die beter aansluit bij een brede opvatting van het kunstpedagogische en didactisch vermogen, het schakelen tussen de verschillende perspectieven in de kunsteducatie en de focus van de opleiding op innovatie en cultureel ondernemerschap. De opleiding heeft aangetoond dat zij met een representatieve groep vakgenoten, waaronder de andere masteropleidingen kunsteducatie en een brede vertegenwoordiging vanuit het werkveld regelmatig overlegt over de competenties.

Vanwege het feit, dat de eigen inkleuring van de opleiding goed aansluit bij wat het omliggende werkveld vraagt van een master kunsteducatie en het feit, dat de opleiding daarover regelmatig overlegt met vakgenoten en het werkveld, komt het auditteam tot een oordeel 'goed' voor deze standaard.

2. Onderwijsleeromgeving

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding beschikt over een interessant team met deskundige docenten, die met elkaar een breed en samenhangend masterprogramma bieden. Door de inzet van gastdocenten zorgt de opleiding ervoor dat specifieke onderdelen van het programma gerealiseerd kunnen worden. Studenten zijn tevreden tot zeer tevreden over de docenten.

Het auditteam is van oordeel, dat het programma de studenten de mogelijkheid biedt de beoogde competenties te ontwikkelen. Dat de opleiding is ingericht als een interdisciplinaire leeromgeving en studenten vanuit de drie zogenoemde 'APO' perspectieven - artistiek, pedagogisch en ondernemend perspectief - op kunsteducatie leren werken en onderzoeken, spreekt het auditteam aan. Er zitten mooie, actuele projecten in het programma zoals 'Kunsteducatie en Engagement' waarin studenten actuele ontwikkelingen in de samenleving op het gebied van duurzaamheid, diversiteit en nieuwe geletterdheid vertalen naar de kunsteducatieve praktijk. Er is ruimte voor eigen invulling en het uitnodigen van gastdocenten in het Artistiek Laboratorium en het Actualiteiten Laboratorium. Het auditteam is ook tevreden over het feit, dat cultureel ondernemerschap een belangrijk onderdeel uitmaakt van het programma. De internationale/interculturele dimensie in het programma krijgt voldoende aandacht, o.a. door de internationale excursie in het tweede semester naar een andere Europese stad, waar studenten het beleid en de praktijk van kunsteducatie in een andere context leren kennen.

Pagina 3 van 11 Het auditteam acht het uiterst essentieel dat het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden en het doen van onderzoek nu veel aandacht krijgt, dat de begeleidingsdocenten intervisiebijeenkomsten houden over het afstudeeronderzoek en docenten een cursus volgen in het begeleiden van onderzoek.

De opleiding heeft laten zien, dat ze hiermee volop bezig is. Het auditteam plaatst nog wel een kritische kanttekening bij de actualiteit van het programma met name in verband met het veranderende culturele klimaat in Nederland. Ze miste bij de docenten het bewustzijn dat zij hiermee iets moeten doen binnen de opleiding. Het formuleren van een toekomstvisie op kunsteducatie en een vertaling van de implicaties daarvan naar het programma, moet de opleiding nu samen met het werkveld en andere masteropleidingen Kunsteducatie gaan uitvoeren. Actuele literatuur daarover dient op de literatuurlijst te komen. Daarnaast is het belangrijk dat de opleiding het gebruik van actuele literatuur bij de modules en de actuele literatuur die wordt aangedragen door gastdocenten en studenten, op de literatuurlijst expliciteert.

Het werkveld sprak de wens uit niet alleen project-opdrachten aan de opleiding te willen geven maar daarnaast met de opleiding in gesprek te willen over andere behoeften vanuit het werkveld. Dit is ook een speerpunt van de opleiding. Over de zorgvuldige intakeprocedure en de op maat ingerichte begeleiding van de studenten door de tutor, is het auditteam positief.

De voorzieningen die de opleiding nodig heeft om het programma te verzorgen, voldoen. Het is voor studenten inspirerend in de omgeving van andere studenten van kunstvakopleidingen les te hebben in één van de vijf faculteitsgebouwen van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht.

Omdat het auditteam de actuele invulling van het programma en de onderzoekscomponent zwaar vindt wegen en de opleiding hierin verbeteringen moet aanbrengen en/of bezig is met het implementeren van verbetermaatregelen, acht het auditteam een oordeel 'voldoende' voor deze standaard op dit moment het meest op zijn plaats.

3. Toetsing en beoordeling

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier toetst en beoordeelt. De opleiding heeft het laatste jaar hard gewerkt en werkt nog steeds aan het borgen van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. Bij veel opdrachten maakt de opleiding gebruik van het zogenoemde 'meerogen' principe en zijn meerdere docenten betrokken bij de beoordeling. Tevens betreft de opleiding regelmatig medestudenten en vertegenwoordigers vanuit het werkveld bij de beoordeling. Door het regelmatig geven van mondelinge en schriftelijke feedback, zorgt de opleiding ervoor dat de studenten weten aan welke (delen van) competenties ze nog moeten werken. De opleiding toetst en beoordeelt met verschillende soorten mondelinge en schriftelijke toetsen of de student de vereiste competenties beheerst. De toetscriteria die de opleiding daarbij hanteert zijn nu duidelijk beschreven in de moduliboeken van de studenten en komen terug op het vernieuwde beoordelingsformulier, dat de opleiding sinds 2011-2012 hanteert. In september/oktober 2012 gaan de docenten nog een workshop 'toetsen en beoordelen' volgen met specifieke aandacht voor het formuleren van leerdoelen en beoordelingscriteria, keuze van toetsvorm en weging van criteria.

Het auditteam acht het in deze ook belangrijk, dat de studenten over het algemeen tevreden zijn over de toetsen.

Pagina 4 van 11 De in 2011 nieuw samengestelde examencommissie voor de opleidingen van de faculteit Kunst en Economie, waaronder ook de master Kunsteducatie valt, en de toetscommissie vervullen in het bewaken van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen en het bewaken van het eindniveau een duidelijke rol.

Het auditteam is van oordeel, dat de afgestudeerden over het algemeen een voldoende tot goed masterniveau hebben bereikt. Over dertien van de zeventien afstudeerwerkstukken was het auditteam tevreden tot zeer tevreden. De vier andere afstudeerwerken beoordeelde het auditteam uiteindelijk met een afgeronde zes, met in achtneming dat de component 'onderzoek' nog niet sterk was aangezet bij deze lichte studenten en de opleiding inmiddels gericht bezig is met het verder verbeteren van de onderzoeksvaardigheden van de studenten. Daarover is het auditteam positief, want dat zal het niveau van de afstudeeronderzoeken ten goede komen. In het positieve oordeel weegt eveneens mee, dat deze afgestudeerden in de praktijk aantoonbaar functioneerden op masterniveau en het werkveld tevreden is over het gerealiseerde masterniveau van de afgestudeerden. Alumni meldden dat zij zich door de opleiding steviger voelen, uitbreiding van taken hebben gekregen en gepromoveerd zijn naar functies met meer verantwoordelijkheden. Het auditteam komt dan ook tot een oordeel 'voldoende' voor het toetsen en beoordelen en het gerealiseerde niveau.

Algemene conclusie

Het auditteam is van oordeel dat een aantal onderdelen van de opleiding al goed op orde is, maar dat aan een aantal punten nog verder gewerkt moet worden. Omdat standaarden 2 en 3 naar het oordeel van het auditteam nu nog voldoende zijn, komt het auditteam op dit moment tot een eindoordeel 'voldoende' voor de opleiding.

Aanbevelingen

Het panel beveelt de docenten en de tutor aan de studenten sterker te sturen op het benoemen en volgen van de competenties waarin zij zich moeten ontwikkelen en beveelt de opleiding aan het gebruik van actuele literatuur door de docenten in de modules en het gebruik van de literatuur die door gastdocenten en studenten wordt aangedragen op de literatuurlijst te expliciteren. Voorts beveelt het auditteam de opleiding aan nog meer dan nu het geval is aan het werkveld te vragen welke behoeften het heeft in het kader van kunsteducatie en om, gezien de aandacht van de overheid voor de kwaliteit van de inhoud van cultuuronderwijs, meer het accent te leggen op kunstpedagogiek.

Advies van het tweede visitatiepanel van 11 juni 2014

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Standaarden 6 en 12

Het auditteam beoordeelt de verschillende manieren van studiebegeleiding - intervisie-sessies met medestudenten, lessen Intervisie en Communicatie, individuele gesprekken met de studietoetscoach, één-op-één overleg tussen studenten en docenten - in het licht van de borging van de studievoortgang positief. De lijnen binnen de opleiding zijn zeer kort en studenten en docenten weten elkaar goed te vinden. De (HKU-brede) voorzieningen voor studenten met een beperking zijn adequaat. De studenten die het auditteam hierover sprak, zijn tevreden. Met name het dyslectiebeleid werd geroemd.

De informatievoorziening sluit aan op de behoefte van de studenten. Voor de algemene informatie over de studie zorgt het Studenten Service Centrum (SSC). De opleidingsspecifieke informatie – studiegids, inhoud van de opleiding,

Pagina 5 van 11 moduulbeschrijvingen, beoordelingsformulieren – is o.a. toegankelijk via het intranet van de opleiding. Alleen de tijdige registratie van de studieresultaten in Osiris is nog een aandachtspunt voor de docenten. Het is essentieel voor de studievoortgang dat de opleiding ervoor zorgt dat alle docenten de afspraken hieromtrent nakomen.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande tot het oordeel 'voldoende' voor de standaarden 6 en 12.

Standaard 8

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding een effectief personeelsbeleid voert. Daarmee zorgt zij ervoor dat zij voor de uitvoering van het programma steeds voldoende en de juiste medewerkers in huis heeft voor het aanbieden van het onderwijs. Alle (gast)docenten hebben gezien hun expertise in het onderwijs als docent aan een of meerdere opleidingen binnen HKU en/of in de praktijk als ontwerper, consultant, kunstenaar, ontwikkelaar, onderzoeker of docent in de kunsteducatieve sector, aantoonbaar toegevoegde waarde voor deze opleiding.

Aandachtspunt is nog de informatiestroomlijning met de andere schools binnen HKU over het functioneren van de docenten in de masteropleiding en de onderlinge afstemming tussen de docenten, die allemaal hun grootste aanstelling in een van de andere schools van HKU hebben. Door gerichte deskundigheidsbevordering o.a. op het gebied van onderzoeksbegeleiding en toetsen en beoordelen, zorgt de opleiding ervoor dat de docenten beschikken over de benodigde kennis en vaardigheden voor de uitvoering van het onderwijs in de masteropleiding.

Het auditteam beoordeelt standaard 8 met een 'goed'.

Standaarden 13, 14 en 15

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding regelmatig en systematisch op verschillende manieren de kwaliteit van de opleiding evalueert met studenten, docenten, alumni en werkveld. Het auditteam verwacht dat het nieuwe HKU Kwaliteitsplan zal zorgen dat de uitvoering van de kwaliteitszorg binnen de opleiding en HKU meer op één lijn komt.

De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden er aantoonbaar toe dat de opleiding daar waar gewenst/noodzakelijk, verbetermaatregelen treft om haar doelen te realiseren. Het auditteam trof hiervan duidelijke voorbeelden aan zoals de onderwijsinhoudelijke verbeteringen op het gebied van onderzoeksvaardigheden, de onderlinge afstemming tussen de docenten die modules 'Project 3' en 'Onderzoeksvaardigheden 3' verzorgen om de samenhang te vergroten, het scholen van docenten op het gebied van toetsen en beoordelen en onderzoeksvaardigheden, het bijstellen van de beoordelingsformulieren.

De opleiding zorgt ervoor dat studenten, docenten, opleidingscommissie, examencommissie alumni en werkveld nauw betrokken zijn en zich ook betrokken voelen bij de kwaliteit van de opleiding.

Het auditteam beoordeelt standaard 13 met een 'voldoende' en de standaarden 14 en 15 met een 'goed'.

Algemene conclusie:

Op grond van de hierboven vermelde oordelen en conform de beslisregels van de NVAO, komt het auditteam dat de aanvullende beoordeling uitvoerde, tot het eindoordeel 'positief' voor deze opleiding.

Pagina 6 van 11 **Aanbevelingen**

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het eerste panel. Daarnaast wijst de NVAO op de noodzaak om het eindniveau van de afstudeerwerken te bewaken.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het tweede panel en in het bijzonder om aandacht te besteden aan een tijdige registratie van de studieresultaten.

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht te Utrecht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 8 december 2014 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

De NVAO besluit de accreditatietermijn te verlengen van de opleiding hbo-master Kunsteducatie (60 ECTS; variant: deeltijd; locatie: Utrecht) van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht te Utrecht. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit is van kracht tot en met 9 september 2019.

Den Haag, 30 januari 2015

De NVAO
Voor deze:

Lucien Bollaert
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Eerste beoordeling

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
		<i>deeltijd</i>
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	
2. Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	
	6. Het programma is studeerbaar.	Voldoende
	7. De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.	
3. Personeel	8. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.	Goed
	9. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.	
	10. De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.	
4. Voorzieningen	11. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	
	12. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Voldoende
5. Kwaliteitszorg	13. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Voldoende
	14. De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.	Goed
	15. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.	Goed
6. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	16. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	
Eindoordeel		Positief

Docent-student ratio	1:20,4
Kwalificatie docenten	PhD: 3 wo-ma: 12 hbo-ba: 2
Studielast	20 uur per week
Contacturen	Eerste jaar, semester 1: 7 Eerste jaar, semester 2: 2 Tweede jaar, semester 1: 4 Tweede jaar, semester 2: 3
Rendement	Van de 29 studenten die in 2009 en 2010 instroomden zijn inmiddels 14 studenten afgestudeerd.

- De heer Stoltenborg, senior adviseur bij Hobéon en treedt regelmatig op als voorzitter van auditteams bij accreditatietrajecten in het hoger onderwijs waaronder het kunstvakonderwijs en bij de certificering van Centra voor de Kunsten;
- De heer Caris, hogeschooldocent aan de Academie voor Popcultuur van Hanzehogeschool. Daarnaast is hij programmacoördinator van Fablab Groningen en Pavlov Mediaproducties. Caris zit in een promotietraject aan de Rijksuniversiteit Groningen over het onderwerp: 'The artist as an agent of change and innovation in urban settings';
- De heer Van Gemert, docent theater aan het Koning Willem I College in Den Bosch, ontwikkelaar bij het Steunpunt Cultuurprofiel scholen, begeleider van (netwerken van) cultuurprofiel scholen en lid van de Verkenningcommissie Kunstvakken in de 2^e fase van havo en vwo. Hij is tevens lid van de redactie van Kunstzone, tijdschrift voor kunst en cultuur in het onderwijs;
- De heer Monsma was tot 2008 directeur van de Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam (SKVR) en houdt zich op dit moment bezig met onderzoek naar de kwaliteit van cultuureducatie in Nederland. Hij is voorzitter van de Raad voor Cultuur van de commissie amateurkunst en cultuurparticipatie en lid van de bijzondere adviescommissie Raad voor Cultuur & Onderwijsraad voor staatssecretaris Zijlstra met betrekking tot cultuureducatie;
- Mevrouw van Lier-Buikema is als docent en coördinator creatief agogische vakken verbonden aan de Academie Sociale Studies van Hanzehogeschool en studeert aan de master Kunsteducatie van Hanzehogeschool/NHL.

Het panel werd ondersteund door G.C. Versluis, secretaris (gecertificeerd).

- Drs. W.G. van Raaijen is senior adviseur en partner bij Hobéon. Sinds 2004 treedt hij veelvuldig op als lead-auditor (voorzitter) van accreditatie-audits in het hoger onderwijs, waaronder bij een flink aantal kunstvakopleidingen;
- P. De Groot, MA, was van 2001 tot 2013 departementshoofd van het Koninklijk Conservatorium Antwerpen (KCA) en is vanaf 1 oktober 2013 algemeen directeur van de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen waarvan het KCA een departement is; voorheen danser, balletmeester en docent Dans in het hbo;
- Prof. dr. G. de Brabander was oprichter van de Master in het Cultuurmanagement aan de Universiteit van Antwerpen en tot 2008 coördinator van deze opleiding. Thans is hij met emeritaat, maar als consultant, gewoon hoogleraar en bestuurslid nog steeds actief in het domein van kunst en management;
- J.G.H. van Gemert is docent theater aan het Koning Willem I College in Den Bosch, ontwikkelaar bij het Steunpunt Cultuurprofiel scholen, begeleider van (netwerken van) cultuurprofiel scholen en lid van de Verkenningcommissie Kunstvakken in de 2e fase van havo en vwo. Hij is tevens lid van de redactie van Kunstzone, Tijdschrift voor Kunst en Cultuur in het onderwijs;
- S. Faber studeert aan de masteropleiding Kunsteducatie van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en is uitvoerend musicus en docent Piano bij ArteZ.

Het panel werd ondersteund door G.C. Versluis, secretaris (gecertificeerd).